

bevarelse af kysterne og den kystnære zone i en stand, hvor stranden kan udnyttes til friluftsliv og badning, og det bagved liggende område bevarer sin landskabelige værdi.

Udvalget vil dog pege på, at statens muligheder for at bringe raltagningen ned på et minimum er store. Staten er, som det fremgår af bilag nr. 2, ejer af meget betydelig strækninger af den jyske vestkyst i forholdsvis stor dybde. Her er staten således selv herre over raltagningens omfang.

Endvidere giver naturfredningslovgivningen mulighed for langs vestkysten af indføre strandbeskyttelseslinjer efter naturfredningslovens § 46.

På baggrund af de fremkomne udtalelser fra teknisk side skal udvalget indstille,

at det af teknikerne foreslåede program til en kystteknisk undersøgelse søges gennemført,

at der nedsættes kystkommissioner til at gennemgå ikke-fredede strækninger på vestkysten,

at kystfredningsloven af ministeriet for offentlige arbejder tages op til revision, når der foreligger tilstrækkeligt materiale fra kystteknikernes undersøgelser.

Udvalget har endelig villet pege på, at de beskæftigelsesmæssige og økonomiske interesser ved den industrielle raltagning langs den jyske vestkyst ikke af nærværende udvalg har kunnet afvejes over for de landskabelige og rekreative interesser.

Såfremt det imidlertid måtte ønskes at bringe raltagningen langs stranden og i den kystnære zone ned på et minimum, kan udvalget pege på,

at staten (landbrugsministeriet) som ejer af meget store områder ved den jyske vestkyst kan standse sin udlejningsvirksomhed til ralentreprenørerne,

at klitmyndighedernes retningslinjer med hensyn til meddelelse af tilladelser til ralbjergning på klit-fredede arealer i privat eje kan tages op til overvejelse med henblik på en stramning af praksis, og

at ministeriet for kulturelle anliggender kan bringe naturfredningslovens strandbeskyttelseszone i anvendelse langs vestkysten i medfør af § 46, stk. 4, nr. 5, i naturfredningsloven.“

Det af udvalget foreslåede program for en kystteknisk undersøgelse er iværksat, men endnu ikke afsluttet.

Omtrent samtidig med udvalgsarbejdets afslutning blev der nedsat 2 kystkommissioner til behandling af spørgsmålet om fredning af kyststrækningen fra Thyborøn Kanal til og med Tranum Strand, det vil sige hele Viborg amts kyststrækning samt den sydlige del af Nordjyllands amts kyststrækning mod Vesterhavet. Kommissionerne har i

august/september måned 1972 afsagt kendelser, der begge er indbragt til efterprøvelse for en overlandvæsenskommission. Medens kystkommissionen for Viborg amt traf beslutning om kystfredning af hele den behandlede strækning i dette amt, bortset fra en 1 km lang strækning umiddelbart syd for Hanstholm havn, hvor særlige forhold gør sig gældende, har kystkommissionen for Nordjyllands amt kun kystfredet strækningen fra Vester Thorup sogns vestgrænse til vestkanten af Svinkløv klitplantage. Kyststrækningen ved Lild strand er dog fredet tidligere i henhold til en kystkommissions kendelse, der for tiden også efterprøves af en overlandvæsenskommission. Væsentlige dele af de ikke-kystfredede arealer er imidlertid i statseje, og materialeindvinding kan derfor på disse strækninger standses i kraft af statens ejerbeføjelser.

Begge kendelser er indbragt til efterprøvelse for overlandvæsenskommissionen, og begge kystkommissioner har bestemt, at anken skal have opsættende virkning.

Forslaget om at kystfredede de nævnte strækninger i Nordjylland er blevet mødt med stærke indvendinger ud fra erhvervs- og beskæftigelsesmæssige synspunkter. Den forskellige vurdering af disse indvendinger har formentlig en væsentlig indflydelse på den forskellige linje, der er fulgt i de to kystfredningskendelser. Disse sager har derfor i høj grad afdekket de mangler i den nuværende lovgivning, som er omtalt ovenfor. Som nævnt er det vanskeligt på forhånd at føre et videnskabeligt uigendriveligt bevis for, at en fjernelse af materialer vil føre til en kystnedbrydning. Skønnet herom vil i høj grad være individuelt. En indgriben vil i visse tilfælde først ske, når materialeindvindingen har nået en ganske betydelig størrelse, hvorved erhvervs- og beskæftigelsesmæssige hensyn nødvendigvis må komme meget stærkt ind i sagens vurdering. Det er klart, at der knytter sig meget større betænkeligheder til en beslutning om pludseligt at standse en virksomhed, der allerede beskæftiger mange mennesker, end til en beslutning, hvorved muligheden for en fremtidig iværksættelse af en sådan virksomhed afskæres. Dette hensyn får yderligere dominans, når virksomheden udoes i et område som Nordjylland, hvor beskæftigelsesmuligheder er begrænsede. Lovens manglende mulighed for fastsættelse af en aftrapningsordning bliver i et sådant tilfælde særdeles følelig.

III. Lovforslagets begrundelse og hovedlinje.

Som anført ovenfor indstillede udvalget om ralgravning ved den jyske vestkyst (raludvalget) i